

систем дає можливість підприємству зменшити витрати і тим самим збільшити прибуток, тобто підвищити ефективність діяльності підприємств.

Отже, має бути організаційно-методичний підхід до побудови єдиної інтегрованої системи бухгалтерського обліку, що на відміну від існуючого поєднує фінансовий, управлінський облік та облік податків і зборів, передбачає виділення центру відповідальності за правильність обчислення та своєчасність їх сплати, уникнення штрафних санкцій, це дозволить надавати більш якісну інформацію для прийняття управлінських рішень та визначати фінансовий результат до оподаткування за єдиною методикою.

Список використаних джерел

1. Петрук О.М. Історія та іноземний досвід регулювання бухгалтерського обліку / О.М. Петрук // Вісник ЖДТУ. – 2005. – №3(33): Економічні науки. – С.156–167.
2. Пархоменко В.М. Законодавче та нормативно–методичне забезпечення регулювання бухгалтерського обліку / В.М. Пархоменко, О.М. Петрук // Вісник ЖІТІ. – 2002. – №18. – С. 107–117.
3. Хегарті Д. Запровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та аудиту / Д. Хегарті, Ф. Гелен, А.К.Х. Баррос // Школа професійного бухгалтера. – 2006. – № 7(67). – С. 17–31.
4. Звіт Світового банку про стан дотримання стандартів та кодексів у сфері бухгалтерського обліку та аудиту [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.worldbank.org/ifa/rosc_aa_ukr_ukr.pdf.

Доля Ігор
студент

Герасимович Анатолій

д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВІ В КОНТЕКСТІ НЕОІНСТИТУЦІЙНОЇ ТЕОРІЇ

На сьогодні однією із основних тенденцій розвитку наукових досліджень в сфері бухгалтерського обліку є широке застосування інституціоналізму. У той же час, серед вітчизняних дослідників на сьогодні відсутня бухгалтерська інституційна концепція, тобто система поглядів на порядок застосування інституційного інструментарію в бухгалтерському обліку, яка б враховувала всі сучасні особливості розвитку інституційної економічної теорії. Основною проблемою, що потребує вирішення в даному випадку, є відсутність комплексної системи правил застосування інституціоналізму в бухгалтерському обліку, які б виступали певним стандартом для наступних поколінь дослідників, які б формували вектор їх наукових пошуків, одночасно виступаючи об'єктом конструктивної критики, що дозволило б з одного боку, забезпечити

порівнянність наукових результатів в даній сфері, а з іншого – створити наукові традиції в сфері бухгалтерських інституційних досліджень.

Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації економіки знаходиться під впливом значної кількості факторів, що зумовлює появу його нових видів (фінансовий, управлінський, стратегічний, креативний тощо) та напрямів (екологічний, соціальний, інтелектуальний, облік доданої вартості, вартісно-орієнтований облік, облік на основі збалансованих показників тощо), які досить важко порівняти між собою та об'єднати за допомогою єдиної теоретико-методологічної парадигми.

Руїнування історично сформованих традицій в сфері обліку, на нашу думку, спричинене неможливістю забезпечити адекватну реконструкцію облікових теорій на основі врахування їх переваг та недоліків, неможливістю співставити і порівняти існуючі облікові теорії з економічними теоретичними розробками. Одним із прикладів неможливості проведення адекватного оновлення облікових теорій відповідно до зростаючих вимог часу є той факт, що значна кількість вчених проводить аналіз облікових теорій, які були описані і систематизовані ще наприкінці ХІХ-го – початку ХХ-го століття.

У якості такої методологічної платформи, на нашу думку, доцільно використовувати загальну інституційну теорію, яка дозволяє вивчати зовнішні (зміна функціонування базисних інститутів) та внутрішні (зміна змісту функціонування підприємства (організації)) перетворення в економічних системах.

Інституційна теорія, з одного боку, дозволяє піднести наукові дослідження на високий теоретичний рівень завдяки використанню напрацювань вчених інституціоналістів, а з іншого, дозволяє наблизити наукові дослідження в сфері бухгалтерського обліку до рівня бухгалтерської практики.

Побудована на основі інституційної доктрини інституційна теорія бухгалтерського обліку виступатиме в якості набору “правил гри”, “способу бачення світу”, якого повинні дотримуватись науковці при удосконаленні системи бухгалтерського обліку в Україні. Лише такий підхід дозволить досягти порівнянності наукових досліджень, сформуванню єдиного куту зору на нагальні проблеми в сфері бухгалтерського обліку, які потребують вирішення. Слід звернути увагу й на те, що таких кутів зору на облікові проблеми може бути значна кількість, однак, саме інституційна теорія в сучасних економічних дослідженнях відтіснила неокласичний мейнстрим, що переконливо свідчить про доцільність її використання в сфері бухгалтерського обліку.

Для забезпечення єдності підходів дослідників в сфері бухгалтерського обліку, які базують свої погляди на засадах інституціоналізму, необхідним є побудова єдиної бухгалтерської інституційної концепції в широкому розумінні.

Побудова загальної інституційної парадигми бухгалтерського обліку, що передбачає включення до її складу окрім старого бухгалтерського інституціоналізму сучасної неінституційної теорії обліку, дозволяє не лише розширити і поглибити предмет науки бухгалтерський облік, розуміння сутності

інститутів, а також дозволяє теоретично обґрунтувати новий напрям наукових досліджень.

Застосування неоінституціоналізму в бухгалтерському обліку дозволяє розширити межі загальної інституційної парадигми обліку до рівня конкретного підприємства, дозволяє відійти від неокласичної традиції бухгалтерських наукових досліджень, що не можуть пояснити особливості поведінки бухгалтерів та їх взаємодії з менеджерами та власниками підприємства під час реалізації облікової політики підприємства.

Бухгалтерська неоінституційна теорія дозволяє актуалізувати застосування кібернетичного підходу в бухгалтерському обліку, коли бухгалтерський облік вважається кібернетичною системою. Виходячи із неповноти інформації, на основі якої реалізуються професійні судження бухгалтера, як базисного положення неоінституціоналізму, та здійснення ними опортуністичної поведінки, виникає явище інформаційної асиметрії облікової інформації. Вирішення проблеми асиметричності облікової інформації виступає теоретичною основою для обґрунтування необхідності рівня втручання держави в процес регулювання національної системи бухгалтерського обліку (варіанти інтерналізації зовнішніх ефектів).

Список використаної літератури

1. Голов С.Ф. Роль економічних теорій у подальшому розвитку бухгалтерського обліку // Бухгалтерський облік і аудит. 2013. № 8. С. 3-9.
2. Жук В.М. Інституціональна теорія бухгалтерського обліку: відповідь на виклики сучасності // Бухгалтерський облік і аудит. 2015. № 8-9. С. 14-23.

Калюжна Ірина
магістрантка

Овчарик Зоряна
к.е.н., доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м.Ніжин

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

Розрахунки – одне з найбільш масових явищ у господарському житті будь-якого підприємства. У процесі господарської діяльності підприємство вступає в розрахункові відносини з іншими підприємствами, організаціями, установами, бюджетом, профспілкою, працівниками, фізичними особами. Ці взаємовідносини ґрунтуються на використанні грошей у їх функціях – коштів обігу і платежу. При цьому підприємство водночас є постачальником для одних і покупцем для інших. Саме для нормального функціонування всіх ланок господарства необхідно мати достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства, зокрема про дебіторську та кредиторську заборгованість.

Надання економічним суб'єктам повної господарської самостійності у виборі ринків збуту продукції, постачальників і підрядників, у пошуку джерел